

BRE BANK SA

Centrum Analiz
Społeczno-Ekonomicznych

◀ Sektor bankowy w Europie. Co zmienił kryzys? ▶

Warszawa, 16 maja 2013 r.

Czy kryzys finansowy wymusi zmiany w dotychczasowych modelach biznesowych europejskich banków?

Maciej Stańczuk

Polski Bank Przedsiębiorczości SA

- Czy w ogóle realne jest, by banki powróciły do poziomów ROE sprzed kryzysu?
Długookresowy trend będzie taki, że lewar banków będzie spadał, bo generalnie przechodzimy od gospodarki zdominowanej przez dług do gospodarki o większym udziale kapitału
- Jak w takich warunkach utrzymać wysoki zwrot na kapitale? Powrót do przedkryzysowej zyskowności jest po prostu niemożliwy ze względów strukturalnych, oprócz może niewielkiej liczby największych instytucji (analiza Société Générale wskazuje na maksymalny pułap ROE nie większy niż 12% po pełnym wejściu w życie pakietu regulacyjnego Bazylea II)

Bank Return on Equity

Bank Return on Equity (In percent)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	DISSEMINATED APRIL 2013 Latest
Advanced Economies							
1. Australia ²	30.2	18.9	17.4	20.4	22.3	20.9	September
2. Austria ^{1,3,4}	17.0	2.6	1.5	7.9	1.4	7.6	September
3. Belgium ¹	13.2	-36.5	-2.7	10.7	0.7	1.6	June
4. Canada	28.4	15.0	18.2	22.9	22.5	20.8	December
5. Cyprus	...	14.5	14.0	11.0	-68.2	-33.2	September
6. Czech Republic ^{1,3,5}	24.4	20.7	26.4	19.7	18.3	21.0	September
7. Denmark ³	16.1	7.0	-3.2	0.0	-0.7	1.1	September
8. Estonia ⁶	30.2	13.4	-24.6	2.1	33.3	14.3	December
9. Finland	18.0	12.2	10.0	9.2	10.1	10.8	December
10. France	...	3.6	7.2	12.0	8.3	9.8	June
11. Germany ⁷	6.5	-2.5	5.1	8.8	13.0	...	December
12. Greece ¹	14.5	3.2	-1.7	-8.8	-34.2	...	September
13. Hong Kong SAR	25.1	13.9	16.7	16.7	17.2	15.5	December
14. Iceland ⁸	6.0	12.3	13.9	16.1	15.5	...	December
15. Ireland ⁹	16.4	-8.0	-40.6	-66.5	-15.0	-12.6	June
16. Israel ¹	19.5	0.7	14.1	13.8	12.3	12.9	September
17. Italy ¹	13.9	4.9	4.0	3.7	-13.0	1.0	June

Bank Return on Equity

Bank Return on Equity							DISSEMINATED
(In percent)							APRIL 2013
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Latest
Advanced Economies							
18. Japan ¹⁰	8.5	6.1	-6.9	5.5	7.3	6.5	March
19. Korea	14.6	7.2	5.8	7.2	8.4	8.4	September
20. Luxembourg ³	20.4	5.5	11.5	13.0	4.5	10.4	December
21. Malta ¹¹	30.4	5.9	18.3	19.1	20.1	24.9	December
22. Netherlands ¹	18.7	-12.5	-0.4	7.1	5.4	2.2	June
23. New Zealand	20.3	17.8	2.9	12.3	16.7	16.5	March
24. Norway	17.0	10.7	11.6	13.4	11.3	10.5	September
25. Portugal ¹²	18.7	5.7	7.3	7.5	-5.5	0.3	September
26. Singapore	12.9	11.7	13.8	15.5	13.8	16.4	December
27. Slovak Republic ¹³	16.6	15.4	6.7	12.6	14.5	9.1	December
28. Slovenia	16.3	8.1	3.9	-2.2	-11.8	-19.6	December
29. Spain ^{1,14}	19.6	12.6	9.2	7.9	3.0	-2.9	June
30. Sweden ¹⁵	19.5	16.9	8.0	14.1	14.9	15.2	December
31. Switzerland ¹⁶	13.7	4.9	7.3	10.5	9.9	...	December
32. United Kingdom ²⁸	6.2	-10.3	2.6	3.9	2.2	2.2	December
33. United States	11.2	-1.6	-0.5	5.1	7.8	8.9	December

Bank Return on Equity

Bank Return on Equity (In percent)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	DISSEMINATED APRIL 2013 Latest
Emerging and Developing Economies							
Central and Eastern Europe							
1. Albania ¹	20.7	11.4	4.6	7.6	0.8	...	December
2. Bosnia and Herzegovina	9.0	4.4	0.8	-5.5	5.9	5.0	December
3. Bulgaria ^{1,3}	24.8	23.1	10.2	7.9	7.1	6.8	December
4. Croatia	14.0	12.8	8.8	8.3	8.7	7.2	December
5. Hungary	18.4	16.4	8.3	0.4	-4.0	-1.2	December
6. Kosovo	16.4	14.5	7.8	November
7. Latvia ¹	24.3	2.9	-50.6	-19.7	5.1	22.2	September
8. Lithuania ^{1,6,29}	25.9	13.5	-48.4	-4.7	17.5	7.0	September
9. Macedonia, FYR ^{1,17}	15.0	12.5	5.6	7.3	3.4	1.7	September
10. Montenegro	10.6	-6.6	-6.9	-27.0	-0.6	...	December
11. Poland ^{1,2,3,6}	22.4	20.7	11.2	13.3	16.3	15.7	December
12. Romania ¹	10.5	17.0	2.9	-1.7	-2.6	-5.4	December
13. Serbia ¹	8.5	9.0	4.6	5.3	6.3	4.7	December
14. Turkey	26.6	20.0	26.4	23.9	19.0	19.6	December

Sources: National authorities and IMF staff estimates.

ROE – Polskie Banki

	ROE netto	
	2011	2012
PKO BP	17.5	15.9
Pekao	14.2	13.3
BRE	16.4	14.6
ING BŚ	14.7	11.7
BZ WBK	15.2	15.5
Getin Noble	30.6	7.8
Millennium	11.1	10.2
Bank Handlowy	12.9	15.5
BPH	5	5.7

- rekapitalizacja banków w 2012 kosztowała 4% PKB w Grecji, 3,6% w Hiszpanii (przy 10% deficycie budżetowym). W 2013 ma być podobnie

Konieczność przewartościowania pewnych dotychczasowych paradygmatów np.:

- mieszkanie/dom na własność nie może być dla każdego (Dania: 56% hipotek przez 10 lat nie spłaca rat kapitałowych, tylko odsetki przy LTV 80%)
- gospodarka rynkowa nie jest zagrożona przez swoich wrogów lecz przyjaciół, kryzys finansowy i kryzys finansów publicznych doprowadziły do zdeformowania systemu, upadku „syntetycznego” dobrobytu (polityka i bankowość ratowały się wzajemnie dopóty, dopóki było to możliwe, po czym wkroczyły na scenę banki centralne drukując pieniądze)
- handel na własny rachunek (prop trading) został wstrzymany, wzrosła konsumpcja kapitału przy ryzykownych transakcjach giełdowych i sekurytyzacjach; w międzyczasie USA odchodzą od wysokich standardów bezpieczeństwa (arbitraż regulacyjny)

- oddzielenie polityki od banków, ale to jest możliwe tylko poprzez redukcję długów państwa, a te raczej wzrastają (poza Niemcami). Wzrost gospodarczy nie może być finansowany narastającym długiem tylko poprzez wdrażane reformy strukturalne i konsolidację budżetową
- banki muszą być w stanie upadać w kontrolowany sposób
- „too big to fail” - banki mogą być duże i globalne, ale nie mogą być systemowo relewantne
- Komisja Likaanena (wydzielenie bankowości inwestycyjnej z banku komercyjnego): trading w wysokości powyżej 100 mld euro lub jeśli stanowi 20% wolumenu transakcyjnego implikuje konieczność rozdzielenia prawnego takiej działalności w formie holdingu (dotyczyłoby 12 banków w Niemczech); Volcker w USA chciałby zakazać prop tradingu w przypadku banków zbierających depozyty klientowskie

- zmniejszanie skali działalności i koncentracja na obszarach, gdzie ma się wysokie przewagi konkurencyjne (strategia UBS vs. Deutsche Bank). Szczególnie dotyczy to bankowości inwestycyjnej. Wiele banków wycofuje się z obszarów, w których nie należą do absolutnej czołówki. Obszarem, w którym wiele średnich i mniejszych banków będzie się wycofywało, jest m.in. handel instrumentami dłużnymi czy walutami, który będzie koncentrował się w tzw. flowmonsters. Następuje też proces koncentracji działalności na rynkach krajowych. Europejskie banki są najbardziej umiędzynarodowione na świecie, ale powoli się wycofują z rynków zagranicznych (w szczególności z CEE i z Bałkanów)
- podatek od transakcji finansowych (przyśpieszenie delewaryzacji banków)
- regulacje bankowe muszą być skorelowane z wychodzeniem z kryzysu (banki europejskie nadal mają lukę kapitałową w wysokości 100 mld euro wobec zysków w wys. 70 mld w 2012)
- powrót do modelu bankowości realizującego potrzeby sfery realnej gospodarki (jeszcze do połowy lat 80. banki inwestycyjne gwarantowały IPOs)

- zmiany sposobów wynagradzania. Powiązanie wynagrodzeń z wynikami długookresowymi, kosztem koncentracji w krótkim okresie, generalne zmniejszenie wynagrodzeń w sektorze w stosunku do innych sektorów gospodarki
- powrót do tradycyjnego modelu bankowości relacyjnej, a nie transakcyjnej
- nowe kanały dystrybucji produktów i usług bankowych (bankowość mobilna, nowi gracze na rynku usług bankowych). Klienci nie potrzebują banków jako takich, potrzebują usług bankowych, które wcale nie muszą być dostarczane przez tradycyjne banki!
- bardzo ciekawe perspektywy dla Polski, jako rynku, w którym testowane są nowe kanały sprzedażowe produktów i usług bankowych (bankowość mobilna).

BRE BANK SA

Centrum Analiz
Społeczno-Ekonomicznych

Dziękuję za uwagę

